

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 111 VAN 27 APRIL 2015 TOT VASTSTELLING, VOOR 2015 EN 2016, VAN DE VOORWAARDEN VOOR DE TOEKENNING VAN EEN BEDRIJFS-TOESLAG IN HET KADER VAN HET STELSEL VAN WERKLOOSHEID MET BEDRIJFS-TOESLAG VOOR SOMMIGE OUDERE WERKNEMERS DIE WORDEN ONTSLAGEN EN DIE 20 JAAR HEBBEN GEWERKT IN EEN REGELING VAN NACHTARBEID, DIE HEBBEN GEWERKT IN EEN ZWAAR BEROEP OF DIE HEBBEN GEWERKT IN HET BOUWBEDRIJF EN ARBEIDSONGESCHIKT ZIJN

Gelet op de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, met name artikel 7, tweede lid dat bepaalt dat in de Nationale Arbeidsraad een overeenkomst kan worden gesloten voor een bedrijfstak die niet onder een opgericht paritair comité ressorteert of wanneer een opgericht paritair comité niet werkt;

Gelet op het koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot regeling van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag, zoals laatst gewijzigd door het koninklijk besluit van 30 december 2014;

Gelet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 17 van 19 december 1974 tot invoering van een regeling van aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers, indien zij worden ontslagen, geregistreerd op 31 december 1974 onder het nummer 3107/CO/CNT, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 17 bis van 29 januari 1976, geregistreerd op 31 maart 1976 onder het nummer 3769/CO/CNT, nr. 17 nonies van 7 juni 1983, geregistreerd op 10 juni 1983 onder het nummer 9411/CO/CNT, nr. 17 duodevicies van 26 juli 1994, geregistreerd op 9 augustus 1994 onder het nummer 36053/CO/300, nr. 17 vicies van 17 december 1997, geregistreerd op 22 december 1997 onder het nummer 46641/CO/300, nr. 17 vicies quater van 19 december 2001, geregistreerd op 11 januari 2002 onder het nummer 60497/CO/300, nr. 17 vicies sexies van 7 oktober 2003, geregistreerd op 31 oktober 2003 onder het nummer 68226/CO/300, nr. 17 tricies van 19 december 2006, geregistreerd op 12 januari 2007 onder het nummer 81532/CO/300 en nr. 17 tricies sexies van 27 april 2015;

Gelet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties, geregistreerd op 4 april 1990 onder het nummer 25097/CO/300, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 46 sexies van 9 januari 1995, geregistreerd op 24 januari 1995 onder het nummer 37105/CO/300, nr. 46 septies van 25 april 1995, geregistreerd op 9 mei 1995 onder het nummer 37671/CO/300 en nr. 46 duodecies van 19 december 2001, geregistreerd op 11 januari 2002 onder het nummer 60498/CO/300;

Gelet op het akkoord dat op 17 december 2014 in de groep van Tien is gesloten;

Gelet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 112 van 27 april 2015 tot vaststelling op interprofessioneel niveau, voor 2015 en 2016, van de leeftijd vanaf welke een stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag kan worden toegekend aan sommige oudere werknemers die worden ontslagen en die 20 jaar hebben gewerkt in een regeling van nachtarbeid, die hebben gewerkt in een zwaar beroep of die hebben gewerkt in het bouwbedrijf en arbeidsongeschikt zijn;

Overwegende dat met dit akkoord uitvoering moet worden gegeven aan artikel 3, § 1 van het koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot regeling van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag, zoals laatst gewijzigd door het koninklijk besluit van 30 december 2014;

Overwegende dat die bepaling voorziet in het recht op een bijzonder stelsel van bedrijfstoeslag voor werknemers die minstens 58 jaar oud zijn en een beroepsloopbaan van 33 jaar hebben, waarvan 20 jaar in een regeling van nachtarbeid;

Overwegende dat ook moet worden voorzien in een bijzonder stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag voor werknemers die minstens 58 jaar oud zijn en een beroepsloopbaan van 33 jaar hebben, waarvan 5 of 7 jaar in het kader van een zwaar beroep;

Overwegende dat de sociale gesprekspartners, door uitvoering te geven aan artikel 3, § 1 van het koninklijk besluit van 3 mei 2007, voorzien in de noodzakelijke rechtsbasis voor een bijzonder stelsel voor sommige arbeidsongeschikte werknemers die hebben gewerkt in het bouwbedrijf;

Overwegende dat voor de bedrijfstakken die niet onder een opgericht paritair comité ressorteren of wanneer een opgericht paritair comité niet werkt ook moet worden voorzien in een suppletief stelsel waardoor artikel 3, § 1 van het koninklijk besluit tot regeling van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag ten uitvoer kan worden gelegd;

Hebben de navolgende interprofessionele organisaties van werkgevers en van werknemers ...

op 27 april 2015 in de Nationale Arbeidsraad de volgende collectieve arbeidsovereenkomst gesloten.

HOOFDSTUK I – TOEPASSINGSGBIED

Artikel 1

Deze overeenkomst is van toepassing op de werknemers die zijn tewerkgesteld op grond van een arbeidsovereenkomst en op de werkgevers die hen tewerkstellen.

HOOFDSTUK II – INTERPROFESSIONEEL KADER

Artikel 2

§ 1. Deze overeenkomst heeft tot doel, in geval van ontslag, het recht op bedrijfstoeslag toe te kennen aan werknemers die op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst 58 jaar of ouder zijn en een beroepsloopbaan van minstens 33 jaar hebben, mits:

- a) zij op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst minimaal 20 jaar hebben gewerkt in een arbeidsregeling zoals bedoeld in artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 46 sexies van 9 januari 1995, nr. 46 septies van 25 april 1995 en nr. 46 duodecies van 19 december 2001;

en

- b) zij ressorteren onder een paritair comité of subcomité dat een collectieve arbeidsovereenkomst heeft gesloten die een dergelijke regeling invoert of verlengt.

§ 2. Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft ook tot doel een bedrijfstoeslag toe te kennen aan werknemers die op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst 58 jaar of ouder zijn en een beroepsloopbaan van minstens 33 jaar hebben, mits:

- a) zij hebben gewerkt in een zwaar beroep:

1° hetzij gedurende minstens 5 jaar, gerekend van datum tot datum, in de loop van de laatste 10 kalenderjaren, gerekend van datum tot datum, voor het einde van de arbeidsovereenkomst;

2° hetzij gedurende minstens 7 jaar, gerekend van datum tot datum, in de loop van de laatste 15 kalenderjaren, gerekend van datum tot datum, voor het einde van de arbeidsovereenkomst;

en

- b) zij ressorteren onder een paritair comité of subcomité dat een collectieve arbeidsovereenkomst heeft gesloten die een dergelijke regeling invoert of verlengt.

Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt onder zwaar beroep verstaan:

- 1° het werk in wisselende ploegen, meer bepaald de ploegenarbeid in minstens twee ploegen van minstens twee werknemers, die hetzelfde werk doen, zowel qua inhoud als qua omvang en die elkaar in de loop van de dag opvolgen zonder dat er een onderbreking is tussen de opeenvolgende ploegen en zonder dat de overlapping meer bedraagt dan één vierde van hun dagtaak, op voorwaarde dat de werknemer van ploegen alterneert;
- 2° het werk in onderbroken diensten waarbij de werknemer permanent werkt in dagprestaties waarvan de begintijd en de eindtijd minimum 11 uur uit elkaar liggen met een onderbreking van minstens 3 uur en minimumprestaties van 7 uur; onder permanent wordt verstaan dat de onderbroken dienst de gewone arbeidsregeling van de werknemer vormt en dat hij niet occasioneel in een dergelijke dienst wordt tewerkgesteld;
- 3° het werk in een arbeidsregeling zoals bedoeld in artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 gesloten op 23 maart 1990 en algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 10 mei 1990.

Voor de toepassing van paragraaf 1, eerste lid, a) en paragraaf 2, tweede lid, 3° wordt met de in artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 bedoelde werknemers gelijkgesteld, het varend personeel tewerkgesteld aan werken van vervoer in de lucht dat gewoonlijk tewerkgesteld is in arbeidsregelingen met prestaties tussen 20 uur en 6 uur, maar met uitsluiting van:

- 1) de werknemers die uitsluitend prestaties verrichten tussen 6 uur en 24 uur;
- 2) de werknemers die gewoonlijk beginnen te werken vanaf 5 uur.

§ 3. Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft bovendien tot doel een bedrijfstoeslag toe te kennen aan werknemers die op het ogenblik van hun ontslag voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- ze werden tewerkgesteld door een werkgever die behoort tot het paritair comité voor het bouwbedrijf;
- ze beschikken over een attest dat hun ongeschiktheid tot voortzetting van hun beroepsactiviteit bevestigt, afgegeven door een arbeidsgeneesheer;
- in het paritair comité voor het bouwbedrijf moet een collectieve arbeidsovereenkomst zijn gesloten die onder andere voorziet in leeftijds- en loopbaanvoorwaarden die niet lager mogen zijn dan 58 jaar en een beroepsloopbaan van 33 jaar als loontrekker, en in een voorwaarde inzake arbeidsgeschiktheid.

§ 4. Deze arbeidsovereenkomst is gesloten overeenkomstig artikel 3, § 1 van het koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot regeling van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag.

Commentaar

Artikel 3, § 1 van het koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot regeling van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag voorziet in een stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag voor de in artikel 1 bedoelde werknemers die worden ontslagen, op voorwaarde dat het stelsel is ingevoerd door een in de Nationale Arbeidsraad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst.

Deze overeenkomst voert die bepaling uit voor de periode 2015-2016.

HOOFDSTUK III – PROCEDURE VAN TENUITVOERLEGGING EN VOORWAARDEN VOOR DE TOEKENNING VAN EEN STELSEL VAN BEDIJFSTOESLAG VOOR SOMMIGE OUDERE WERKNEMERS DIE WORDEN ONTSLAGEN EN DIE TEWERKGESTELD ZIJN IN EEN BEDRIJFSTAK DIE NIET ONDER EEN OPGERICHT PARITAIR COMITÉ RESSORTEERT OF WANNEER HET OPGERICHTE PARITAIR COMITÉ NIET WERKT

Artikel 3

Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft ook tot doel, in afwijking van artikel 2, § 1, b) en § 2, b), te voorzien in een regeling voor de toekenning van een stelsel van bedrijfstoelage voor sommige oudere werknemers die worden ontslagen en die tewerkgesteld zijn in een bedrijfstak die niet onder een opgericht paritair comité ressorteert of wanneer het opgerichte paritair comité niet werkt.

Commentaar

Deze bepaling omvat het suppletieve stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage voor 20 jaar nachtarbeid.

Artikel 4

Overeenkomstig artikel 3 kunnen de werkgevers die ressorteren onder een paritair comité dat niet is opgericht of een paritair comité dat niet werkt het in artikel 2 van deze overeenkomst bedoelde stelsel ten uitvoer leggen door middel van toetreding.

Die toetreding kan gebeuren in de vorm van een collectieve arbeidsovereenkomst, een toetredingsakte opgemaakt overeenkomstig artikel 5 of een wijziging van het arbeidsreglement.

Zij heeft uitsluitend betrekking op het stelsel en de voorwaarden voor de toekenning ervan, zoals bedoeld in artikel 2.

Ongeacht de vorm van de toetreding moet de neerlegging gebeuren bij de griffie van de algemene directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Artikel 5

De toetredingsakte wordt opgesteld overeenkomstig de volgende procedure en volgens het model dat als bijlage bij deze overeenkomst is gevoegd.

Het ontwerp van toetredingsakte wordt door de werkgever aan elke werknemer schriftelijk meegedeeld.

Gedurende acht dagen vanaf die schriftelijke mededeling stelt de werkgever een register ter beschikking van de werknemers waarin zij hun opmerkingen mogen schrijven. Gedurende dezelfde termijn van acht dagen kan de werknemer of zijn vertegenwoordiger eveneens zijn opmerkingen meedelen aan de sociaal inspecteur-directiehoofd van de algemene directie Toezicht op de Sociale Wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg waar de onderneming gevestigd is. De naam van de werknemer mag niet meegedeeld of ruchtbaar gemaakt worden.

Na die termijn van acht dagen wordt de toetredingsakte, samen met het register, door de werkgever neergelegd bij de griffie van de algemene directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Artikel 6

In geval van geschil betreffende de toepassing van de artikelen 4 en 5, met uitzondering van de geschillen inzake het arbeidsreglement, zal de Nationale Arbeidsraad, waarbij de zaak door de meest gereede partij aanhangig is gemaakt, teneinde uitspraak te doen het paritair comité aanwijzen waaronder de werkgevers met een soortgelijke activiteit ressorteren.

Commentaar

Wat de geschillen inzake het arbeidsreglement betreft, wordt in herinnering gebracht dat de artikelen 11 en 12 van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen van toepassing zijn.

Daarin is bepaald dat, indien er voor een bedrijfstak geen paritair comité bestaat, de bevoegde minister, die door de voorzitter van de ondernemingsraad van het geschil in kennis is gesteld, of, wanneer er geen ondernemingsraad bestaat, de door de Koning aangewezen ambtenaar de zaak aanhangig maakt bij de Nationale Arbeidsraad die, teneinde uitspraak te doen over het geschil, het paritair comité aanwijst waaronder de ondernemingen ressorteren die een soortgelijke activiteit hebben.

HOOFDSTUK IV - TOEPASSINGSREGELS

Artikel 7

Het in de artikelen 2 en 3 bedoelde stelsel geldt voor de werknemers die worden ontslagen, behalve om een dringende reden in de zin van de wetgeving betreffende de arbeidsovereenkomsten, en die tijdens de periode van 1 januari 2015 tot 31 december 2016 58 jaar oud zijn of ouder overeenkomstig de voorwaarden waarin de collectieve arbeidsovereenkomst van het bouwbedrijf voorziet en op einde van de arbeidsovereenkomst een beroepsloopbaan als loontrekker van minstens 33 jaar hebben of een langere beroepsloopbaan als loontrekker, bepaald in een collectieve arbeidsovereenkomst van het bouwbedrijf.

Die werknemers moeten bovendien kunnen bewijzen dat zij op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst:

- hetzij ten minste 20 jaar hebben gewerkt in een arbeidsregeling zoals bedoeld in artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 46 sexies van 9 januari 1995, nr. 46 septies van 25 april 1995 en nr. 46 duodicies van 19 december 2001;
- hetzij gewerkt hebben in een zwaar beroep:
  - 1° gedurende minstens 5 jaar, gerekend van datum tot datum, in de loop van de laatste 10 kalenderjaren, gerekend van datum tot datum, voor het einde van de arbeidsovereenkomst;
  - 2° gedurende minstens 7 jaar, gerekend van datum tot datum, in de loop van de laatste 15 kalenderjaren, gerekend van datum tot datum, voor het einde van de arbeidsovereenkomst;
- hetzij tewerkgesteld zijn geweest door een werkgever die ressorteert onder het paritair comité van het bouwbedrijf en beschikken over een attest dat hun ongeschiktheid tot voortzetting van hun beroepsactiviteit bevestigd, afgegeven door een arbeidsgeneesheer.

Voor de toepassing van het vorige lid, eerste streepje wordt met de in artikel 1 van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 bedoelde werknemers gelijkgesteld, het varend personeel tewerkgesteld aan werken van vervoer in de lucht dat gewoonlijk is tewerkgesteld in arbeidsregelingen met prestaties tussen 20 uur en 6 uur, maar met uitsluiting van:

- 1° de werknemers die uitsluitend prestaties verrichten tussen 6 uur en 24 uur;

2° de werknemers die gewoonlijk beginnen te werken vanaf 5 uur.

Artikel 8

De werknemer die voldoet aan de in artikel 7 bepaalde voorwaarden en wiens opzeggingstermijn na 31 december 2016 verstrijkt, behoudt het recht op bedrijfstoeslag.

Artikel 9

Voor de punten die deze overeenkomst niet regelt, onder andere het bedrag van de bedrijfstoeslag, gelden de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 17 van 19 december 1974 tot invoering van een regeling van aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers indien zij worden ontslagen, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 17 bis van 29 januari 1976, nr. 17 nonies van 7 juni 1983, nr. 17 duodevicies van 26 juli 1994, nr. 17 vicies van 17 december 1997, nr. 17 vicies quater van 19 december 2001, nr. 17 vicies sexies van 7 oktober 2003, nr. 17 tricies van 19 december 2006 en nr. 17 tricies sexies van 27 april 2015.

HOOFDSTUK V – OVERGANGSBEPALING

Artikel 10

In afwijking van artikel 7 wordt een bedrijfstoeslag toegekend aan de werknemers die voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- 1° ze zijn ontslagen voor 1 januari 2015;
- 2° ze bereiken uiterlijk op 31 december 2014 en op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst de leeftijd van 56 jaar;
- 3° ze kunnen op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst een beroepsloopbaan van 33 jaar bewijzen;
- 4° ze bevinden zich op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst in een van de volgende situaties:
  - a) hetzij 20 jaar hebben gewerkt in een arbeidsregeling zoals bedoeld in artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 gesloten op 23 maart 1990 en algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 10 mei 1990;
  - b) hetzij tewerkgesteld zijn geweest door een werkgever die behoort tot het paritair comité van het bouwbedrijf en beschikken over een attest dat hun ongeschiktheid tot voortzetting van hun beroepsactiviteit bevestigt, afgegeven door een arbeidsgeneesheer, overeenkomstig de collectieve arbeidsovereenkomst van 17 april 2014 van het paritair comité voor het bouwbedrijf tot toekenning aan sommige bejaarde arbeiders van een aanvullende vergoeding (werkloosheid met bedrijfstoeslag) ten laste van het Fonds voor Bestaanszekerheid van de Werklieden uit het Bouwbedrijf.

Voor de toepassing van het vorige lid, 4°, a) wordt met de in artikel 1 van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 bedoelde werknemers gelijkgesteld, het varend personeel tewerkgesteld aan werken van vervoer in de lucht dat gewoonlijk is tewerkgesteld in arbeidsregelingen met prestaties tussen 20 uur en 6 uur, maar met uitsluiting van:

- 1° de werknemers die uitsluitend prestaties verrichten tussen 6 uur en 24 uur;
- 2° de werknemers die gewoonlijk beginnen te werken vanaf 5 uur.

HOOFDSTUK VI – INWERKINGTREDING EN DUUR VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 11

Deze overeenkomst is gesloten voor een bepaalde tijd. Zij heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2015 en treedt buiten werking op 31 december 2016.

Gedaan te Brussel, op zeventwintig april tweeduizend vijftien.

x   x   x

Gelet op artikel 28 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, vraagt de Nationale Arbeidsraad dat deze overeenkomst bij koninklijk besluit algemeen verbindend wordt verklaard.

BIJLAGE

MODEL

UITVOERING VAN ARTIKEL 4 VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 111 VAN 27 APRIL 2015 TOT INSTELLING EN VASTSTELLING VAN DE PROCEDURE VAN TENUITVOERLEGGING EN VAN DE VOORWAARDEN VOOR DE TOEKENNING VAN EEN STELSEL VAN BEDRIJFS-TOESLAG VOOR SOMMIGE OUDERE WERKNEMERS DIE WORDEN ONTSLAGEN EN DIE TE-WERKGESTELD ZIJN IN EEN BEDRIJFSTAK DIE NIET ONDER EEN OPGERICHT PARITAIR COMITE RESSORTEERT OF WANNEER HET OPGERICHT PARITAIR COMITE NIET WERKT

TOETREDINGSAKTE

Terug te sturen aan de griffie van de algemene directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

- * Identificatie van de onderneming .....
- * Adres .....
- * RSZ-inschrijvingsnummer .....
- * Nummer paritair comité .....

Ondergetekende, ..., die de voornoemde onderneming vertegenwoordigt, verklaart toe te treden tot de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 111 van 27 april 2015.